

מחכה. כנס כחצ' בלשון אפשר, ובאמת לא מלינו ברכה נוספת זה, וכן בהרמזים כאן ובפ"א מהל' ברכות, לא מחיור ברכה כזו. והטעם בזה הוא שהרי כשנכנס בבית שיש בזה מחכה, אין עושה שום מעשה מלוא, ובהנחה אין עושה שום דבר, אלא נכנס בבית, ואין זה שמקיים מצות מחכה, אלא שאין הבית לריבוי מחכה אחרת שהרי יש בזה מחכה, וע"כ לא שייך ברכה, משא"כ בציצית כשנכנס העליה אלא לנכנס הוא הציצית ויש כאן מעשה לבישה בהציצית, והרי זה כעושה וחולל עכשיו הציצית בהבגד שהרי לנכנס. וע"כ שייך שפיר לנכנס להחטף בציצית, ומזה הטעם עמנו אף אם תולה הציצית בשטח שהוא לנכנס, שייך לנכנס להחטף בציצית שהרי כשהתולה הציצית נמצא שהוא מחטף בציצית, ואין לו לנכנס על עשיית הציצית מאחר שאף אחרי שחלל הציצית יש מעשה בהחטף הציצית ע"כ שייך יותר בהרכה להחטף שזה מורה על סוף המלוא, משא"כ במחכה שחלל שיקבע במחכה אינו עושה שום מעשה במחכה, ומעשה המלוא הוא זאת מה שקבע, ומכ"כ בדין שקניעת המחכה לריבוי להיות בשטח שנכנס לדור שאלו היא קיום המלוא, ולא אם קובע ברכה זמן לפני שנכנס בבית לדור שעדיין אין חיוב עלי ואין יצרך, ואף שאיפשר הבית ממחכה אפילו אח"כ כשיכנס לדור בזה, וזה משום שאין הבית לריבוי מחכה עוד שכבר יש בזה מחכה, וכמו שכתבתי, אבל קיום מלוא אין כאן. ולא דמיא לשחיטה שהמלוא הוא לשחוט מי שרצה לאכול, ובכל זאת לא לריך לשחוט דוקא סמוך לאכילה, וזה משום שהמלוא הוא להחיר הבשר לאכול, וע"כ אפילו אם שחט ברכה זמן לפני זה ג"כ מחיר הבשר, ואפילו אם לא יאכל אח"כ כלל אין זו ברכה לבעול שהרי החיר הבשר. וכן הוא בעירובי שמברך שזו המלוא אם רוצה לילך חוץ לתחום להחיר ע"י עירוב, ואין האכילה והכליכה זמן בקיום המלוא, שאין זו מלוא חיובית, אלא אף ורק להחיר האכילה והכליכה, משא"כ מחכה הוא מלוא חיובית לעשות מחכה, אלא שזמן המלוא הוא כשר בזה, אבל הוא מ"ע חיובית, וע"כ קיום המלוא הוא בזמן שחייב בזה, ולפני זה אין יצרך.

ועיין בחשבות הגרעק"א סימן ע' שכתב בני שילא מדירתו לבית אחרת לדור ויש שם מחכה מכבר שהבית שם בדר הראשון דמחוייב הוא לנכנס על המחכה דהו מלוא חדש לא בבית זה עכ"ל. ולא הכנתי למה לא הביא את המג"א הג"ל שכן כתב כשנכנס לדור בבית שיש בזה מחכה שצריך לנכנס. ולפי מה שביארנו אין לריך לנכנס מאחר שאינו עושה שום מעשה במחכה. וכן הוא בדין השני שכתב בני שבוילך לעסקיו וחזר שצריך לנכנס. ולהבדיל אינו לריך לנכנס, וכמו שהביא אח"כ הגרעק"א מהספר ברכ"י, ואינו תחת ידי לעיין בו העטם בזה.

לי אמת בהגט, וממילא פסול משום שלא לשמה וכמו מנחה שקמלה לשמה ושלא לשמה ע"ש, ואינו יכול להלוס את זה, והלא שפיר יוכל לגרש את שתיבתו בידו שיפשו שליו לקבלה, והרי מפורש בכתב כל נכסיו לעבדו שמשחרר וקנה הנכסים הרי שהוא שטר שחרור וגם שטר קנין, וכן בכתב לשפחתו לאי ב"י והתקדשי ב"י שהוא שחרור וגם שטר קדושין, וגם כאן למע יח"י פסול אם יתן לשליו קבלה בשביל שתי נשיו, וגם בפשוטו הלא שפיר יכול להחקיקים שתיבתו אפילו בזה"ז אם יתן לאחת מקודם ויקנה לה לגמרי ואח"כ יקנה ממנה הגט ויתן להשני, ואין זה מחוסר קליפה כמו שכתב הר"ן בפ"ב בניעין בהמשנה האשה כותבת את גיטה, שהקלה שאינו מעשה בגוף הגט אין זה מחוסר קליפה ע"ש ודברי האור שמה תמיהין לי בזה.

פ"ג ה"ח מותר לאדם לנכנס ציצית בלילה בין בחול בין בשבת, ואע"פ שאינו זמנה ובלבד שלא יצרך, ומאיתמי יצרך על הציצית בשחר משיכיר בין חכלת שבה ללון שבה, וכילד מברך עליה ברוך ה' וגומר להחטף בציצית. וכל זמן שמחטף בזה ביום מברך עלי קודם שיהחטף ואינו מברך על הציצית בשעת עשייתה מפני שסוף המלוא הוא שיהחטף בזה עכ"ל.

ויש לעיין בזה, מ"ש ממחכה שכתב הרמז"ס בפ"ה מהל' מחכה ה"ו שמברך לקבוע מחכה בשעה שקובע, והרי גם מחכה חוצה הדר היא ואין החיוב על בית דירה אף שעדיין לא דר, וא"כ ה"י בדין שהמשכיר חייב לעשות מחכה, שהרי היא בית דירה והיא שלו, ומדאמרינן שהשובר חייב לעשות מחכה משום שהוא חוצה הדר כמו שכתב הרמז"ס בפ"ו מהל' מחכה ה"א, מוכח שהחיוב הוא על הדר ולא על הבית שהיא בית דירה ולא על מי שיש לו בית דירה, וא"כ ל"ע בזה נחשב סוף המלוא את זה שקובע המחכה, יותר מעשיית הציצית, ומשום שהעיסוף הוא המחייב, וגם כאן בדירה מה שדר בזה היא המחייב. ועמד בזה המג"א בזה"ל סימן י"ג, וכתב שהי"ע עממא שבמחכה סתמא דמילתא קובעה כשדר בזה ולכן מברך על עשייתה, אבל עלית סתמא דמילתא תולה הציצית בהעלית טרם שלבש, ולכן אינו מברך על עשייתה, ואח"כ אם מטיל ציצית בטלית אחרי הלבישה יצרך לעשות ציצית, ואפשר שמחוייב חיוב לפשוטו ואז מטיל בו ציצית, ואפשר במחכה ג"כ אם קובע מחכה בבית טרם שנכנס בזה לדור, כשנכנס בחוכה לדור מברך אקב"ו לדור בבית שיש בזה מחכה עכ"ל.

ונראה בניאור הדבר, דהנה מסיק המג"א ואפשר דה"ה במחכה בניי אם קובע מחכה טרם שנכנס לדור, כשנכנס לדור בחוכה מברך אקב"ו לדור בבית שיש בזה

הלכות ברכות

הנה הפ"ה בזה"ל סימן תפ"ט הביא ספק בני ששכת ולא ספר לילה אחת בימי הספירה, שהדין הוא שאינו סופר עוד בברכה, אם יכול הוא לנכנס ולהוציא לאחר שמחוייב בברכה, והפ"ה כתב לדבר פשוט שאינו יכול להוציא לאחרים המחוייבין בברכה, מאחר דכדין שכל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא אחרים כמבואר לקמן בזה"ל, ומכיון שאלו לא ספר לילה אחת אפשר שהפסיד הספירה

פ"א ה"י כל הברכות כולן אף ע"פ שצריך ויאל ידי חובתו מותר לו לנכנס לאחרים שלא יאלו ידי חובתו כדי להוציא, חוץ מברכה הכניי שאין בזה מלוא שאינו מברך לאחרים אלא אם כן נהנה עמם, אבל ברכה הכניי שיש בזה מלוא כגון אכילה מלוא בלילי פסחים וקידוש היום הרי זה מברך לאחרים ואוכלין ושוחים אף על פי שאינו אוכל עמם עכ"ל.